

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 59/2025-40

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **PARILAN DRUŽSTVO**, Tvarožkova 5, Bratislava, IČO 50 114 077, zastúpeného ULC Čarnogurský s.r.o., Tvarožkova 5, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV (pôvodne Okresného súdu Bratislava I, resp. Mestského súdu Bratislava III) v konaní vedenom pod sp. zn. 24C/17/2024 (pôvodne sp. zn. 35Cb/13/2015, resp. B5-35Cb/13/2015) takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 24C/17/2024 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 47 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie.
2. Mestskému súdu Bratislava IV **p r i k a z u j e**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 24C/17/2024 konal bez zbytočných prietahov.
3. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie v sume **1 000 eur**, ktoré mu **j e** Mestský súd Bratislava IV **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Mestský súd Bratislava IV **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume **347,66 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Obsah ústavnej sťažnosti a skutkový stav

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 21. októbra 2024 domáhal vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie svojej veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prerokovanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) postupom Mestského súdu Bratislava IV (ďalej aj „mestský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. B5-35Cb/13/2015, ktoré bolo pôvodne vedené Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn. 35Cb/13/2015. Tiež žiada prikázať mestskému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prietáhov, priznať mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 15 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplynulo, že žalobca v napadnutom konaní (obchodná spoločnosť ETP Management budov s. r. o.) podal ešte 14. januára 2015 na okresnom súde návrh na vydanie platobného rozkazu proti právnenému predchodcovi sťažovateľa, v ktorom sa domáhal zaplatenia sumy 3 559,74 eur spolu s príslušenstvom z titulu neuhradenia odmien za správu a poplatku za upomienku za rok 2013 a nedoplatkov za rok 2014 ako vlastníkov nebytových priestorov v bytovom dome spravovanom žalobcom na základe zmluvy o výkone správy z 1. decembra 1998. Na základe tohto návrhu vydal okresný súd 22. júna 2015 platobný rozkaz, no žalobca doručil súdu 30. júna 2015 čiastočné späťvzatie istiny vo výške 2 694,04 eur z dôvodu úhrady zo strany žalovaného. Zároveň žalobca rozšíril pôvodnú žalobu o nedoplatky za rok 2015 vo výške 1 482,05 eur spolu s príslušenstvom. Uznesením z 28. októbra 2015 súd zastavil konanie v časti istiny vo výške 2 694,04 eur a pripustil zmenu žaloby na základe žalobcovho návrhu. Ďalším uznesením z 29. marca 2017 súd znovu pripustil zmenu žaloby v zmysle ďalších návrhov žalobcu. Následne žalobca oznámil súdu, že pôvodný žalovaný 3. februára 2017 zmenil právnu formu na MONAQ GROUP DRUŽSTVO a 13. apríla 2017 zanikol zlúčením so žalovaným. Žalovaný 21. júla 2021 navrhol prerušenie konania do právoplatného skončenia konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 21C/14/2006. Žalobca oznámil súdu 4. augusta 2021 nesúhlas s prerušením konania, s čím sa súd stotožnil a zamietol návrh na prerušenie konania. Napokon okresný súd po vykonaní a skončení dokazovania rozhodol rozsudkom z 15. februára 2022 tak, že v časti istiny vo výške 3 731,48 eur konanie zastavil (výrok 1), v ďalšej časti istiny žalobe vyhovel (výrok 2) a vo zvyšnej časti ju zamietol (výrok 3), pričom žalovaného zaviazal na náhradu trov konania (výrok 4). Žalovaný podal 25. februára 2022 odvolanie proti výrokom 2 a 4, o ktorom odvolací súd rozhodol 25. októbra 2023 tak, že v napadnutých výrokoch rozsudok zrušil a vrátil ho prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

3. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa bolo jeho tvrdenie, že došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na rozhodnutie v primeranej lehote. Sťažovateľ uviedol, že napadnuté konanie sa začalo pred deviatimi rokmi a stále nie je právoplatne ukončené. Mestský súd podľa sťažovateľa svojou nečinnosťou spôsobuje neefektivitu súdneho konania, čo následne prehľbuje stav právnej neistoty sťažovateľa. Okrem toho

poukázal na to, že dĺžka predmetného konania nebola podmienená zložitou vecí a sám sťažovateľ žiadnym spôsobom neprispel k vzniku prieťahov. Za neprimeranú dĺžku konania je tak podľa názoru sťažovateľa zodpovedný mestský súd, pričom s ohľadom na skutočnosť, že posudzovaná vec predstavuje reštančnú vec z pohľadu predmetu sporu, mala by byť prednostne, resp. rýchlo rozhodnutá. Zdôraznil význam veci pre sťažovateľa aj tým, že sa v predmetnej veci považoval za spotrebiteľa, ktorý by mal tiež mať prednostnú ochranu.

4. Sťažovateľ si uplatnil aj finančné zadosťučinenie vo výške 15 000 eur, ktoré považuje za primeranú sankciu pre mestský súd s ohľadom na okolnosť, že nesplnením procesných podmienok ustanovených zákonom bolo v napadnutom konaní obmedzené jeho právo domôcť sa právoplatného rozhodnutia, ako aj tým, že prieťahmi na strane mestského súdu je udržiavaný stav jeho právnej neistoty.

II.

Procesný postup ústavného súdu

5. Z argumentácie sťažovateľa v samotnej ústavnej sťažnosti, ako aj z jej príloh jednoznačne vyplýva, že sťažovateľ namietal prieťahy v konaní, ktoré sa začalo na okresnom súde pod sp. zn. 35Cb/13/2015. Zákom č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov v znení zákona č. 398/2022 Z. z., ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, a zákonom č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bolo zavedené nové usporiadanie súdov (tzv. nová súdna mapa). V tomto kontexte došlo s účinnosťou od 1. júna 2023 k prechodu výkonu súdnictva z okresných bratislavských súdov na mestské bratislavské súdy. Konkrétne v obchodnoprávných veciach (súdny register Cb) z Okresného súdu Bratislava I na Mestský súd Bratislava III. Prechod výkonu súdnictva znamenal v praxi aj prechod dotknutých spisov na nástupnícky súd. V prípade prechodu spisu na nástupnícky súd došlo k zmene pôvodnej spisovej značky konania, ktorá bola doplnená o rozlišovací znak tvorený dvoma písmenami názvu pôvodného súdu, resp. písmenom a číslom v prípade spisov, ktoré prešli na bratislavské mestské súdy. V rámci tejto zmeny vytvorilo Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky na svojej internetovej stránke nástroj na overenie presunu spisu v rámci novej súdnej mapy, podľa ktorého nová spisová značka konania vedeného pôvodne na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 35Cb/13/2015 je sp. zn. B1-35Cb/13/2015 a príslušný na konanie je Mestský súd Bratislava III. Sťažovateľ ale vo svojej ústavnej sťažnosti (a to nielen v jej petite, pozn.) napádal postup Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B5-35Cb/13/2015. Ústavný súd vlastným zisťovaním v informačných kanceláriách Mestského súdu Bratislava III a Mestského súdu Bratislava IV zistil, že konanie vedené pôvodne na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 35Cb/13/2015 bolo po zmene súdnej mapy evidované na Mestskom súde Bratislava III pod sp. zn. B1-35Cb/13/2015, ale tento spis bol 13. júna 2024 postúpený Mestskému súdu Bratislava IV, kde je dosiaľ vedený pod sp. zn. 24C/17/2024.

6. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd 16. januára 2025 vyzval právneho zástupcu sťažovateľa, aby v stanovenej lehote uviedol, či trvá na ústavnej sťažnosti smerujúcej proti postupu mestského súdu v konaní sp. zn. B5-35Cb/13/2015 alebo na jeho strane došlo iba k chybe v písaní, a aby v tomto prípade ústavnú sťažnosť adekvátne opravil. V podaní z 21. januára 2025 právny

zástupca sťažovateľa uviedol, že na jeho strane skutočne došlo iba k chybe v písaní a ústavná sťažnosť teda smeruje proti postupu mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 24C/17/2024.

7. Ústavný súd následne ústavnú sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. I. ÚS 59/2025-31 z 30. januára 2025 ju podľa § 56 ods. 1 a 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu.

8. Výzvou zo 4. februára 2025 ústavný súd vyzval predsedníčku mestského súdu, aby sa vyjadrila k opodstatnenosti ústavnej sťažnosti a zaslala ústavnému súdu príslušný súdny spis. Predsedníčka mestského súdu v podaní doručenom ústavnému súdu 20. februára 2025 stručne zhrnula priebeh doterajšieho konania. Zdôraznila pritom, že právny predchodca mestského súdu (v tom čase ešte Okresný súd Bratislava I) vydal 15. februára 2022 meritórne rozhodnutie vo veci, t. j. rozsudok. Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ odvolanie (28. februára 2022) a po predložení veci odvolaciemu súdu (15. augusta 2022) tento svojím rozsudkom (25. októbra 2023) zrušil sťažovateľom napádaný výrok 2 a výrok 4 rozsudku prvostupňového súdu. Po vrátení veci už Mestskému súdu Bratislava III (28. novembra 2023) tento po doručovaní rozsudku odvolacieho súdu 6. júna 2024 postúpil vec Mestskému súdu Bratislava IV ako vecne príslušnému s ohľadom na záver o jeho spotrebiteľskom charaktere v spojení s § 18n ods. 3 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (v znení zákonov č. 428/2004 Z. z. a č. 757/2004 Z. z.). Mestský súd vyslovil s týmto postúpením veci nesúhlas a predložil vec na rozhodnutie Krajskému súdu v Bratislave, ktorý svojím uznesením z 10. septembra 2024 určil, že na konanie v napadnutej veci je príslušný práve Mestský súd Bratislava IV. Po vrátení veci z krajského súdu zákonný sudca úpravou zo 4. decembra 2024 stanovil termín pojednávania na 15. apríl 2025. Predsedníčka mestského súdu teda uzavrela, že mestský súd v období, od ktorého mu bola predmetná vec postúpená (6. júna 2024), postupuje efektívne a bez prieťahov. K obdobiu, ktoré predchádzalo tomuto postúpeniu, síce evidovala obdobia dlhšej nečinnosti, ktoré by bolo možné hodnotiť ako zbytočné prieťahy v konaní, ale vzhľadom na okolnosť, že tieto nastali ešte pred postúpením veci mestskému súdu, sa k nim odmietla objektívnejšie vyjadrovať. Následne z dôvodu, že Mestskému súdu Bratislava IV bola vec postúpená až 6. júna 2024, navrhla, aby ústavný súd vyslovil, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prieťahov jeho postupom porušené nebolo.

9. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s podaniami účastníkov dospel k názoru, že od ústneho pojednávania nemožno v tomto prípade očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

10. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom mestského súdu a jeho predchodcov v konaní vedenom pod sp. zn. 24C/17/2024 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 47 charty.

11. Pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov“ garantovaného v čl. 48 ods.2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

12. Pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov ústavný súd vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom tohto základného práva je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

13. Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01, I. ÚS 251/05). Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vychádzala predtým z niektorých ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (napr. § 6, § 100 ods. 1, § 117 ods. 1 a § 119 ods. 1), ktorý platil do 30. júna 2016, a v súčasnosti už vychádza najmä zo zásady vyplývajúcej z čl. 17 a § 157 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). V zmysle čl. 17 CSP „súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb“ a v zmysle § 157 ods. 1 CSP „súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania“.

14. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokovanej veci.

15. Pokiaľ ide o kritérium právnej a faktickej zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že spory z titulu neuhradenia odmien za správu v bytovom dome, resp. o výške a dôvodnosti odmien a poplatkov správcu za správu bytového domu vo všeobecnosti, nemožno považovať za jednoduché z právneho a ani zo skutkového hľadiska. V napadnutom konaní sa konajúce súdy museli vysporiadať aj so stanoviskom sťažovateľa, ktorý tvrdil, že v napadnutom konaní má ako podnikajúca právnická osoba postavenie spotrebiteľa. Konajúce súdy dali sťažovateľovi v tomto aspekte za pravdu (na rozdiel od iných vecí sťažovateľa, v ktorých boli podané ústavnému súdu sťažovateľom ústavné sťažnosti, o ktorých má ústavný súd so svojej rozhodovacej činnosti vedomosť), no táto otázka nie je predmetom rozhodovania o príslušnej ústavnej sťažnosti, preto sa jej bližšie nevenoval. V každom prípade dĺžku napadnutého konania nie je možné v tomto prípade pripísať iba faktickej alebo právnej zložitosti prerokovanej veci.

16. Správanie účastníkov konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom. Ústavný súd, vychádzajúc zo skutkového stavu napadnutého konania a z pripojeného súdneho spisu, konštatuje, že žiadnej zo sporových strán nemožno pripočítať zavinenie za dĺžku napadnutého konania. Ústavný súd ale nemohol ponechať celkom bez povšimnutia skutočnosť, že z ústavnej sťažnosti ani z obsahu spisu nie je zrejmé, že by sa sťažovateľ o postup súdov a dĺžku sporu zaujímal priebežne (sám uvádza, že sťažnosť na priet'ahy predsedovi súdu nepodal, nepovažujúc ju za účinný prostriedok nápravy), počas doterajšieho trvania konania postup súdov neurgoval, čím evidentne nepostupoval v súlade so zásadou „*vigilantibus iura scripta sunt*“ [t. j. „práva patria len bdelym (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým)“], ktorá, samozrejme, dopĺňa výsostnú povinnosť súdu konať tak, aby sa čo najskôr odstránila právna neistota toho, kto sa na súd obrátil. Sporová strana či účastník konania, ktorému prioritne ide o čo najrýchlejšie rozhodnutie v jeho veci, nemôže byť len pasívnym pozorovateľom postupu v jeho veci konajúcich súdov. Pokiaľ samotný sťažovateľ „pozabudol“ na osud sporu, ktorý sám inicioval, nemožno napriek rozhodne neprimeranej celkovej dĺžke konania považovať všeobecný súd za jediný subjekt, ktorý nesie za vzniknutú situáciu výlučnú zodpovednosť. Ústavný súd dopĺňa, že sťažnosť predsedovi súdu síce nie je v zmysle relevantnej judikatúry EŠLP oficiálnym a klasickým prostriedkom nápravy vo vzťahu k opodstatnenosti jeho uplatnenia v konaní pred ústavným súdom, nepochybne však v rámci prebiehajúceho (ne)konania všeobecného súdu slúži ako účinný nástroj domáhania sa nápravy pri odstraňovaní priet'ahov v ich nečinnosti, čo potvrdzuje jeho doterajšia aplikácia v súdnej praxi. Argumentácia smerujúca k vyhýbaniu sa jeho uplatneniu (napriek zjavnej prípustnosti takej možnosti) však zjavne nesvedčí o racionálnom odôvodnení záujmu dotknutej strany sporu na využití všetkých dostupných prostriedkov, ktoré jej zákon umožňuje na úspešné a včasné ukončenie jej veci.

17. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k zbytočným priet'ahom, bol postup samotného mestského súdu v napadnutom konaní, resp. jeho právnych predchodcov. Ústavný súd nesúhlasí s názorom predsedníčky mestského súdu, ktorá tvrdila, že mestský súd môže byť zodpovedný za priet'ahy iba odvtedy, čo mu bola predmetná vec postúpená. Príslušný mestský súd je po postúpení veci jediným súdom, ktorý je príslušný rozhodnúť v napadnutom konaní v prvej inštancii. Dôsledkom postúpenia danej veci bolo v tomto prípade aj prenesenie zodpovednosti za priet'ahy v konaní, ústavný súd teda musel v tomto zmysle hodnotiť napadnuté konanie ako celok bez ohľadu na to, že priet'ahy v tomto konaní zaviniли najmä jeho právni predchodcovia. Neoddeliteľnou súčasťou prechodu súdnictva vo veci je totiž aj prenesenie zodpovednosti za priet'ahy v konaní (obdobne I. ÚS 249/2010, II. ÚS 251/2011, IV. ÚS 109/2020, resp. IV. ÚS 567/2021). V tomto kontexte ústavný súd poukazuje na nečinnosť v období medzi 12. marcom 2018 a 7. júnom 2021 (vyše troch rokov), keď predchodca mestského súdu nevykonal vôbec žiadny úkon. Obdobne ústavný súd poukazuje aj na zbytočne dlhé obdobie medzi podaním odvolania proti rozsudku (25. februára 2022) do vyhotovenia predkladacej správy odvolaciemu súdu (15. augusta 2022), t. j. takmer pol roka, pričom samotný odvolací súd následne rozhodol po vyše roku. Napokon po vrátení veci odvolacím súdom 28. novembra 2023 až do rozhodnutia krajského súdu o vecnej príslušnosti 10. septembra 2024 uplynul ďalší takmer rok bez toho, aby sa konajúci súd priblížil k meritórnemu rozhodnutiu v napadnutom konaní. Tieto obdobia nečinnosti, resp. neefektívneho postupu sú v plnej miere dôsledkom pochybenia na strane konajúcich súdov. Napadnuté konanie v čase podania ústavnej sťažnosti stále nebolo právoplatne

ukončené, pričom od podania platobného rozkazu, ktorým sa napadnuté konanie začalo, uplynulo už 10 rokov.

18. V napadnutom konaní teda došlo k neodôvodnenej nečinnosti a neefektívnemu postupu zo strany mestského súdu (resp. najmä jeho predchodcov, pozn.), pričom napadnuté konanie aj z tohto dôvodu stále nie je právoplatne ukončené. Ústavný súd preto musel konštatovať porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietáhov a práva na prerokovanie jeho záležitosti v primeranej lehote postupom mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 24C/17/2024 (bod 1 výroku tohto nálezu).

IV.

Príkaz konať a primerané finančné zadosťučinenie

19. V záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi ústavný súd prikázal mestskému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať v predmetnej veci bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku tohto nálezu).

20. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

21. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04).

22. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj ESLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Zároveň sa ústavný súd riadil úvahou, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je zmiernenie ujmy pociťovanej z dôvodu porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou.

23. Sťažovateľ si uplatnil finančné zadosťučinenie v sume 15 000 eur, ústavný súd ale považoval túto sumu za neprimeranú a priznal mu finančné zadosťučinenie vo výške 1 000 eur (bod 3 výroku tohto nálezu). Pri určení výšky tohto zadosťučinenia zohľadnil ústavný súd svoju stabilnú judikatúru (napr. IV. ÚS 535/2013, I. ÚS 582/2015, I. ÚS 54/2016, I. ÚS 611/2017, IV. ÚS 21/2018, IV. ÚS 63/2020, IV. ÚS 109/2020, IV. ÚS 287/2020, IV. ÚS 313/2020) a prihliadol aj na satisfakčný charakter priznaných trov právneho zastúpenia. S ohľadom na sťažovateľovu námietku právnej neistoty, ktorou podložil svoj nárok na finančné zadosťučinenie, ústavný súd odkázal na rozsudok odvolacieho súdu, ktorým tento čiastočne vyhovel odvolaniu sťažovateľa (č. k. 3Cob/162/2022-463 z 25. októbra 2023), v ktorom pritom konštatoval, že prvostupňový súd správne a v dostatočnom rozsahu odôvodnil vznik záväzkového vzťahu medzi stranami. Konkrétne správne posúdil a odôvodnil platnosť zmluvy o výkone správy bytového domu, zákonnú povinnosť sťažovateľa o pristúpení k zmluve o výkone správy domu, námietku premlčania uplatneného nároku, spotrebiteľský charakter zmluvy, ako aj aktívnu a pasívnu legitimáciu strán konania. Odvolacie námietky sťažovateľa týkajúce sa už uvedených okolností boli podľa názoru odvolacieho súdu nedôvodné. Sťažovateľ mal pritom podľa

odvolacieho súdu iné právne možnosti domáhať sa svojich práv pri výkone správy domu, nie však spôsobom neplatenia odmeny za vykonávanú správu žalobcovi. Jediným aspektom, ktorý odvolací súd vytkol prvostupňovému súdu, bolo to, že z jeho rozsudku nebolo zrejmé, akým spôsobom dospel k ustáleniu a vyčísleniu výšky uplatneného nároku. S ohľadom na tieto skutočnosti a správanie sťažovateľa (pozri bod 16 tohto odôvodnenia) nemohol sťažovateľ po rozhodnutí odvolacieho súdu dôvodne pociťovať právnu neistotu vo vzťahu k meritu prejednávanej veci v napadnutom konaní. V prevyšujúcej časti ústavnej sťažnosti týkajúcej sa finančného zadosťučinenia teda ústavný súd nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu).

V.

Trovy konania

24. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 347,66 eur (bod 4 výroku tohto nálezu), t. j. v miere, v akej si ich sťažovateľ uplatnil vo svojej ústavnej sťažnosti.

25. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je mestský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

26. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. marca 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu